

Naše nedeljsko branje

EGON
ERWIN
KISCHREPORTAŽA
v Domu padlih deklet

Egon Erwin Kisch, pisatelj in reporter svetovnega slovesa, se je rodil 1. 1885 v Pragi, se zgoraj posvetil novinarstvu, zaslovel z antologijsko knjižico "Blatnišče" leta 1923. Kot poročalec se je uveljavil s knjigo "Blatnišče" (1925), nato pa s knjigo "Vojni spomini" (1930), dve leti kasneje (1930). V Moskvi, kamor se je dokončno preselil, je ustvaril dela "Carji, popi in boljševiki", "Paradiž Amerike", ki je ostra satira na ameriške razmere (1930), dve leti kasneje (1932) pa je objavil opus o spremenjenih razmerah v Aziji. Umrli je 1948. v Pragi.

Poklical sem zavod za padla dekleta. Če si smem opaziti zavod, da bi o njem napisal članek. — "Članek?" — "Da, članek za časnik." — "Za božjo voljo, pri nas se vendar ni nič zgodilo. Kaj pa naj bi se bilo zgodilo?" — "Ah, ne, jaz bi le rad napisal članek, kako je pri vas urejeno, kako vam uspeva vaše vzgojno delo in tako dalje."

"Ah, takot!" Kamen, ki se je odprl, me je pogledal. "Če si smem opaziti zavod, da bi o njem napisal članek, kako je pri vas urejeno, kako vam uspeva vaše vzgojno delo in tako dalje."

Naslednji dan sem zvedel, da to, da so sklicali odbor k najnujnejši stvari, tu bodo prebrali, ali je moj obisk uspešen. Tretji dan so mi povedali, da sem smem prikazati v petek ob enajstih.

V zavodu so me s čisto sprejeli. Vrata je odprl in upravljal z izbranimi besedami: "Ah, 'mate pripručen'!" Ko sem odšel, mi je že hotel pred nosom ljubezno zapahati baročna vrata. Pa sem to domislila in ostregel in priselom zvalil.

"Naročili so me." — Baročna vrata so se spet odprla in vratar je osuplo rekel: "O, vi ste gospod od časnikov!" Prikimal sem, kakor je pripomnil: "Dame vas že pričakujejo."

Sem mislil, da so padla dekleta, ki me pričakujejo, pa ne; tu ni bilo govora o dekletih, o "padlih", ampak o dekletih, ki so bili tu obzor zavoda, pet dam z bujno okrašenimi klobuki. Dusebrižnik se mi je predstavil, kakor je predstavljal predsednik Njeni ekscelenci, blagorodni gospe profici Cipriani Lobkowitz in še ostalim damam. Duhovni mož me je povabil, naj sedem, kakor me je nagovoril.

Predsedem, je rekel, je razločljivo, da je tako mlada moški, kakršni sem jaz, se spoznal, kako resna so človekoljubna prizadevanja (dame so pritrjevale kimalo), in želi napisati poročilo o zavodu, v kar je obzor na svoji seji dne 22. februarja t. l. soglasno privzelo. Poprej pa da me bo v kratkih besedah poučil o smotrih zavoda.

Besede so bile resda kratke, ampak govor je bil dolg. Poučil me je, da se nam greh ne približuje morda v grozljivi obliki, marveč kar najljubezniveje navidezno v obliki prikrpjenosti. Sprito tako zahtevno greha sem vsuoplo zmaloz z glavo in pogledom dame; mar je res, kar mi ta-le pripoveduje? Dame so pritrjevale pokimalo.

Govornik mi je začel razlagati, da so vse ljuboznosti in vsi ostali grehi zgolj krinka in da doživljajo dekleta, ki se odvijajo grehi in v tem decola upravičenemu prežru, namesto da bi si kot gospodinjice pomočnice ali tovarniške delavke priborile ugodna mesta, tudi razočaranja, zlasti na stara leta. Torej, jaz sem kar strelal. Kdo bi si bil mislil, da sem na to sklonil glavo, sem moral vse to hoče noče verjeti. Se bolj kakor padlim dekletom pa po pravici velja, da se zgolj iz zabave spuščajo v družbo mladih deklet, pri čemer jim je na misel ne pride, da bi se z njimi poročili. Zdal sem bil jaz tisti, ki sem živahno pripovedoval in tako decola sploščal z rečnim prezirom.

Ampak zavod je trajalva zoper nespodobnost. Čeprav so bila dekleta zvečne proti svoji volji sem pripeljal na se je to in ono naznati zavrženo bitje zgolj zato prišlo za sprejem, da bi tu živelo nekaj časa brez skrbi za uskladi krah, kakor se bo spet razuzdano vrglo ugodoma opisanemu grehu o objem — so vendar vredna vsega obžalovanja, zato da se ne smemo razočarati, da ne bomo prišli na prid poljubljaj. In čeprav zabrede večina njih, potem ko so se poboljšale, vnovič v prejšnje življenje, se vendarle primeri, da tu in tam ne pride kakšna takšna žalostna vest o tem ali onem dekletu predstojniku na uho. Tako je zapisano: "Zavod... e n e a s e me pravilno..."

V zavodu navajajo dekleta z delom in zlasti z molitvijo k pokori, kar da bom videl pri ogledu. Najprej me so šli v dvorano, kjer večejo in kjer so nalašč za današnji dan privredili majhno razstavo železnih izdelkov, da se dom lahko prebrati, kako spretno in marljivo so gojenke...

In tako se je premikal po dvorani, ki je bila polna deklet, ki so bile v različnih stadijih vzgoje. Nekaj deklet je bilo v uniformi, nekaj pa v civilni obleki. Vse dekleta so imela na obrazu poudarjen, a ne preveč izrazit, smeh. Nekaj deklet je bilo v uniformi, nekaj pa v civilni obleki. Vse dekleta so imela na obrazu poudarjen, a ne preveč izrazit, smeh.

Naš zopet zelo moderen ovratnik, ki se mladim dekletom dobro podaja, posebej če je obleka preprosta in če imajo kratke lase. Lasje, ki segajo do ramen, se sami dajejo obleki primeren okvir in bi ga ovratna ruta ali stola cela motila.

Če si morajo nabaviti novo pomladansko obleko, se bodo dekleta, ki razpolagajo le z omejenimi sredstvi, odločile, da je za obleko z ohlapno jopič kot za klasičen kostim. Ta

sprevid, v katerem so bile vse odbojne, dušni pastir in jaz, proti delovni dvorani. Tu je sedelo kakih trideset deklet pri obdih za veserje, splošno so ustale, ko smo vstopili in v zatrem zboru pobožno pozdravile.

"Tukaj vidite, je pravkar hotela Ekscelencia Cipriena začeti razlago, ko — nu, ko me je spoznala tista smrklija Pani Malkerjeva."

"Servus, Egon!" je zavpila v dvorano.

Mar je mogla dolga Mici Makoncova v predznanosti zastajati za Fancio? Nel Zavpila mi je: "Te péro, Egon, imaš kakšno cigareto zame? Tu nam jih ne dajo."

Kasarniška Katica ji kar ni dala do kraja izgovoriti: "Ti, kaj počneš moj poročnik, s tem so me odpustili."

čujem, da ga ni več v Pragi?" Ultramarinska Betka je bila edina, ki je — dostojanstveno kakor vedno — upoštevala okolje in mi je samo to-le naročila: "Pozdravi mi punce v kavarni 'Braslien' in jim povej, da bom v štirinajstih dneh spet tam."

Ti pozdravi so me mučno zadeli. Ampak odbojnice bi bile lahko sprejete naravnost v zavod za dekleta, padla z oblakov. Prva je prišla do sape Njena ekscelencia gospe predsednica. Z glasom, v katerem je bil groen-lendski mraz, grožnost visoka kakor Gavrilinjak in prezir globok kakor Egejsko morje, je rekla: "Ni se vam treba dalje truditi, gospod, podobno je v vseh naših sobanah."

S tem so me odpustili.

Mladinski pevski zbor iz Velikega Repna, ki bo danes nastopil na kulturni prireditvi v Sežani. Sodelujejo tudi mladi tamburaši z Opčin, recitatorji, solo-pevci in drugi.

ZLOČINSKO RAVNANJE VERSKIH FANATIKOV FRANCOSKE KATOLISKE AKCIJE

JUDOVSKI SIROTI
žrtvi katoliških mračnjakov

Dva dečka v starosti 11 in 12 let so krstili, ju skrili v neki katoliški zavod, potem pa odpeljali v Španijo. Vse prošnje sorodnikov, ki so hoteli prevzeti vzgojo obeh otrok, so bile odbite. Afera „Finaly“ zavzema v Franciji vedno večji obseg

Leta 1944 so nacisti aretirali v južni Franciji skupino Judov, med katerimi sta bila tudi dva avstrijska državljana, dr. Finaly in njegova žena. Odpeljali so jih v koncentracijsko taborišče, od koder se Finalyeva nista več vrnila. Njuna, komaj nekaj let stara sinova Gérard in Roberto so sosedje pravčasno skrili in ju tako rešili neogibne smrti. V varuštvo ju je prevzela že starejša vzgojiteljica Antoinet ta Brun.

Takoj po vojni so se sestre dr. Finaly začele zanimati za usodo obeh otrok; odkrile so njuno zavetje v neki katoliški ustanovi ter začele pripravljati njuno vrnitev v družinski krog. Pri tem pa so naletele na neprilicne težave. Vzgojiteljica Brun je vrnitev otrok najprej z raznimi pretekami zavlačevala, ko pa so sorodniki otrok zahtevali izročilo, ji sodejstvo, je otroka krstila in skrila v neko drugo katoliško ustanovo. Sodni proces je trajal več let, preteklega januarja pa so sodniki nazadnje le izrekli definitivno sodbo: otroka je treba takoj vrniti sorodnikom.

Francoska javnost je bila prepričana, da je stvar končana, da bodo oblasti brez težav likvidirale to, kar ne prijetno zadevo. Prevladovala je namreč miselnost, da se je v gospodinjstvu Brun vzbudil matrični čut, tako da se je na

otroka navezala in da je treba torej s prizanesljivostjo gledati na kljubovalnost stare dvice. Tudi to so pretekli meseci predstavniški oblasti odšli v katoliško ustanovo, da bi oba dečka odpeljali, ju že ni bilo več tam. Sled jih je potem vodila iz ustanove v ustanovo, iz samostana v samostan, ter se izgubila na španski meji.

Kdo so tisti, ki so se vmešali v zadevo, kaj se skriva za tem zločinskim ravnanjem? To je bilo vprašanje, ki si ga je zastavila francoska javnost. Tedaj je prišlo na dan, da sta judovski siroti žrtve nepopolnega mračnjastva francoskega klera in da je bila vzgojiteljica Brun ves čas le njegovo slepo orodje. Otroci so se namreč polastili verski fanatiki iz „ekskluzivne akcije“, češ da sta krščena in da ne spadata več v judovsko družbo. In kar je skoraj neverjetno: to inkvizitorsko tezo brani danes vsa katoliška cerkevna hierarhija.

Višji je, da je tudi današnji papež podobnega mišljenja. Vse do danes namreč ni odgovoril na poziv, ki mu ga je v obrambo sirot poslala svetovna judovska zveza. Časopisje pa je objavilo, da je Vatikan popolnoma solidaren s francosko duhovščino ter da

odobrava ugrabitev Finalyevih otrok. Vsekakor je značilno, da vatikanski „Observator Romano“ ni objavil niti besede o tej zadevi.

Francoske oblasti so aretirale več duhovnikov, nun in drugih oseb, osumljenih ugrabitve obeh otrok. Po zaslišanjih, ki so trajale cele noči, so aretiranci nazadnje priznali, da so otroka prepeljali čez zasnene Pireneje v Španijo, in po vedali, da sta v nekem samostanu. Predstavniki francoskih oblasti je takoj pobelil v ta samostan z vsemi potrebnimi dokumenti za vrnitev ugrabljenih otrok. Na mednarodnem mestu v Hendayi na francosko-španski meji je pričakoval njegovo vrnitev množica ljudi in pripravljala prišlece sprejem naposled osvobodilnega fantičma. Toda predstavnik, ki je vrniti praznih rok. Španski menihi so mu odgovorili, da o sirotah ne vedo ničesar. Da bi pa španske oblasti začele kakršno koli preiskavo, je le malo verjetno, ker so le te tesno povezane s katoliškim klerom. Na francoske zahteve dajejo vedno isti odgovor: „Ne vemo ničesar o kakšnem prehodu otrok čez mejo.“

Afera Finaly zavzema v Franciji vse večji obseg. Oblasti nadaljujejo z aretacijami krivcev, medtem ko katoliško časopisje protestira in grozi z uličnimi demonstracijami. V kakšno zaslepljenost vodi ta verski fanatizem, kaže stališče znanega pisatelja in novinarja Francoisa Mauriac, ki odgovarja bralcem judovskih sirot: „Otroka sta hotela ostati zvesta krsti! Sama sta se skrila! Vi ste tisti, ki ju hočete ugrabiti! Neverjetno, toda resnično — in tragično, če pomislimo, da ima Gérard 11, Robert pa 12 let in da ne vesta, kaj počenajo z njima katoliški verski mračnjaki.“

VPRASANJE: Moja desetletna hčerka, ki je za svojo starost zelo velika, je slabo rečena in ima pod očmi temne kolobarje. Kaj je temu vzrok?

ODGOVOR: Kadar opažamo druge kolobarje pod očmi pri odraslih, jih navadno obojamo nesolidnega življenja, pa četudi delamo s tem mnogim krivico. So nekatere družine, kjer so člani obdani z je po naravi s temi obdoli, prav tako ko so na tudi poklici, pri katerih se naporno nočno bdenje odraža v črnih podočnih. Pri otrocih, kjer odpade vpliv nočnega življenja, gre za celotno telesno konstitucijo in navadno opažamo pri njih nepravilnosti v krvnem obtoku, resnici obojati, da nista samo namišljeni. Če nervozno rešeno zbolijo, bo bolezen prenašal bolj vdano kot pri prenašanju vsakdanje majhne nevesnosti. Vzroke nervoznosti moramo iskati v konstitucijskem predvsem v slabosti živčevja, ki je nepravilno nastanjen. Tudi zdrav človek se lahko razboli, tudi njega bolj glava, je pesimistično razpoložen, slabo spi ter prihaja v konflikt z okolico. Toda takoj stanje pri zdravem človeku traja dolgo, saj je njegovo živčevje elastično in se kaj kmalu uravnovesi. Nervozno stanje razdraženosti in preobčutljivosti ima svoj vzrok tudi v nesmotrnem načinu ožiganja in skrbi. Nervoznost ozdravljiva, bistveno važnost pa je, da odstranimo vse vzroke, ki povzročajo živčnost. Da si ohranimo živčnost zdrave, moramo smotno delati in pametno živeti. V praksi je to mogoče doseči s vrsto ne smemo preobremenjati celotnega organizma, da s tem ne škodimo živčnemu sistemu. Poklic, kateremu smo se posvetili z veseljem in s nas razveseljuje in v konstitucijskem predvsem v pogum, poslušanje duha. Če hočemo pravilno in pametno živeti, si moramo pametno deliti delo in prosti čas (moralno, dopust), gibati se moramo mnogo na svežem zraku, uživati tako hrano, nato tlesko prebravo, ter se izogibati poživili, ki so zažutja in preveliki meri, strup za telo. Ne smemo pozabiti na nego telesa ter živčevja. V ta namen dobro služijo različne vodne kure (knapanje), ki imajo za cilj poživiti in okrepi živčevje.

VPRASANJE: Kaj je bistvo nervoznosti in kako jo zdraviti?

ODGOVOR: Pojem nervoznosti obsega najrazličnejša stanja živčevja, ki pa imajo čisto vedno seboj le malo skupnega. Za nervoznega človeka je značilna povečana razdražljivost in preobčutljivost za vse vrste dušnih vtisov. Nervozno reagira abnormarno na dražljaje, na katere se je zdrav človek popolnoma privadil in jih komaj opazi; zdaj ga dražijo žumenje vodovoda, nato tresk posode, škripanje avtomobila in tramvaja, zvečer ne more zaspati, preklada noge, ki so nemirne in gomaži mu po vsem telesu. Spi le rahlo in ko se zbudi, toži, da je utrujen. Pogosto ga muči glavobol, često mu postaja slabo in zbada ga pri srcu. Nervoz-

než je tudi občutljiv za vremenske spremembe, ves nesrečen je, če piha jug in strah ga opazuje. Tudi v dušnem ozračju je občutljiv, ter je svoj okolici v breme, najmanjša neprijetnost ga spravi s tira, pretirava skrb in strah. Živčevje je preobčutljivo za vse dražljaje, ki prihajajo od zunaj in znotraj. Nervoznost ali živčnost ni samostojna bolezen, ampak je le stanje, ki opazuje, da živčevje ni v ravnotežju s okolico. Živčevje je preobčutljivo za vse dražljaje, ki prihajajo od zunaj in znotraj. Nervoznost ali živčnost ni samostojna bolezen, ampak je le stanje, ki opazuje, da živčevje ni v ravnotežju s okolico.

VPRASANJE: Kaj je bistvo nervoznosti in kako jo zdraviti?

ODGOVOR: Pojem nervoznosti obsega najrazličnejša stanja živčevja, ki pa imajo čisto vedno seboj le malo skupnega. Za nervoznega človeka je značilna povečana razdražljivost in preobčutljivost za vse vrste dušnih vtisov. Nervozno reagira abnormarno na dražljaje, na katere se je zdrav človek popolnoma privadil in jih komaj opazi; zdaj ga dražijo žumenje vodovoda, nato tresk posode, škripanje avtomobila in tramvaja, zvečer ne more zaspati, preklada noge, ki so nemirne in gomaži mu po vsem telesu. Spi le rahlo in ko se zbudi, toži, da je utrujen. Pogosto ga muči glavobol, često mu postaja slabo in zbada ga pri srcu. Nervoz-

než je tudi občutljiv za vremenske spremembe, ves nesrečen je, če piha jug in strah ga opazuje. Tudi v dušnem ozračju je občutljiv, ter je svoj okolici v breme, najmanjša neprijetnost ga spravi s tira, pretirava skrb in strah. Živčevje je preobčutljivo za vse dražljaje, ki prihajajo od zunaj in znotraj. Nervoznost ali živčnost ni samostojna bolezen, ampak je le stanje, ki opazuje, da živčevje ni v ravnotežju s okolico.

VPRASANJE: Kaj je bistvo nervoznosti in kako jo zdraviti?

ODGOVOR: Pojem nervoznosti obsega najrazličnejša stanja živčevja, ki pa imajo čisto vedno seboj le malo skupnega. Za nervoznega človeka je značilna povečana razdražljivost in preobčutljivost za vse vrste dušnih vtisov. Nervozno reagira abnormarno na dražljaje, na katere se je zdrav človek popolnoma privadil in jih komaj opazi; zdaj ga dražijo žumenje vodovoda, nato tresk posode, škripanje avtomobila in tramvaja, zvečer ne more zaspati, preklada noge, ki so nemirne in gomaži mu po vsem telesu. Spi le rahlo in ko se zbudi, toži, da je utrujen. Pogosto ga muči glavobol, često mu postaja slabo in zbada ga pri srcu. Nervoz-

než je tudi občutljiv za vremenske spremembe, ves nesrečen je, če piha jug in strah ga opazuje. Tudi v dušnem ozračju je občutljiv, ter je svoj okolici v breme, najmanjša neprijetnost ga spravi s tira, pretirava skrb in strah. Živčevje je preobčutljivo za vse dražljaje, ki prihajajo od zunaj in znotraj. Nervoznost ali živčnost ni samostojna bolezen, ampak je le stanje, ki opazuje, da živčevje ni v ravnotežju s okolico.

VPRASANJE: Kaj je bistvo nervoznosti in kako jo zdraviti?

ODGOVOR: Pojem nervoznosti obsega najrazličnejša stanja živčevja, ki pa imajo čisto vedno seboj le malo skupnega. Za nervoznega človeka je značilna povečana razdražljivost in preobčutljivost za vse vrste dušnih vtisov. Nervozno reagira abnormarno na dražljaje, na katere se je zdrav človek popolnoma privadil in jih komaj opazi; zdaj ga dražijo žumenje vodovoda, nato tresk posode, škripanje avtomobila in tramvaja, zvečer ne more zaspati, preklada noge, ki so nemirne in gomaži mu po vsem telesu. Spi le rahlo in ko se zbudi, toži, da je utrujen. Pogosto ga muči glavobol, često mu postaja slabo in zbada ga pri srcu. Nervoz-

Kaj meni jo za mlada dekleta

Kaže, da bodo kompleti še nadalje moderni za mlada dekleta in londonski modni ri-

si izmislili zanje posreče, ne kombinacije oblek za izlete in poitnice. Nekateri izmed teh bodo primerne tudi za dekleta, ki so zaposlena in ki potrebujejo preproste, zivahne in vedno sveže obleke. Med temi je komplet, katerega sestavlja preprosto krilo in ohlapen živelek, ki spominja bolj na bluzo kot pa na jopič.

Pri skoraj vseh teh kompletih sta živelek in krilo z različnih tkanin. Tako lahko na primer spremlja krilo iz kockatega blaga siver iz kasimir, ske volne, ali pa obratno, kockasto bluzo enotno krilo. Le-ta so mlada dekleta ogrevajo za škotska in kockasta blaga. Neki modelist je izpopolnil obleke, namenjene za odidih na deželi, s šerpami. Na škotsko krilo se dobro poda kockasta šerpa, ki je obrobljena z volnenimi resicami. Oviemo si jo lahko okoli ramen, ali pa si jo privremo okoli bokov, kar bo dalo krilu novo linijo.

Modnim risarjem, ki si stalno prizadevajo, da bi bili novi modeli čim bolj izvirni, se je posrečilo ustvariti lepe obleke, ki bodo za mlada dekleta, katere za svojo garderobo ne morejo potrošiti prevelikih vsot, tembolj zanimive, ker bodo na isto krilo lah, ko nosile več bluz ali jopič ter obratno in se bo tako zdelo, da so vedno nove.

Za te komplete so v Londonu posebno priljubljeni jersey, lahke volnene tkanine in sive škotske blaga ter blaga s kockastimi vzorci. Večših pa je jersey samo za okras. Bluze in v gube položena krila iz trdega jerseyja, ki se ne mečka, so zelo hvaljene in jih mlada dekleta rada nosijo.

Letos so zopet zelo moderne ovratne rute, ki se mladim dekletom dobro podajo, posebej če je obleka preprosta in če imajo kratke lase. Lasje, ki segajo do ramen, se sami dajejo obleki primeren okvir in bi ga ovratna ruta ali stola cela motila.

Če si morajo nabaviti novo pomladansko obleko, se bodo dekleta, ki razpolagajo le z omejenimi sredstvi, odločile, da je za obleko z ohlapno jopič kot za klasičen kostim. Ta

Slika nam prikazuje, preprosto, črno volneno obleko, ki je primerna za mlado dekle. Poživlja jo v pentilo zvezan taftov šal, ki ima črne in rožnate ali črne in sije, ali črne in svetlo rumene proge. Brezrokavna jopiča, ki je podložena z enakim taftom kot je šal, se lahko nosi na obe strani

Slika nam prikazuje, preprosto, črno volneno obleko, ki je primerna za mlado dekle. Poživlja jo v pentilo zvezan taftov šal, ki ima črne in rožnate ali črne in sije, ali črne in svetlo rumene proge. Brezrokavna jopiča, ki je podložena z enakim taftom kot je šal, se lahko nosi na obe strani

Slika nam prikazuje, preprosto, črno volneno obleko, ki je primerna za mlado dekle. Poživlja jo v pentilo zvezan taftov šal, ki ima črne in rožnate ali črne in sije, ali črne in svetlo rumene proge. Brezrokavna jopiča, ki je podložena z enakim taftom kot je šal, se lahko nosi na obe strani

Slika nam prikazuje, preprosto, črno volneno obleko, ki je primerna za mlado dekle. Poživlja jo v pentilo zvezan taftov šal, ki ima črne in rožnate ali črne in sije, ali črne in svetlo rumene proge. Brezrokavna jopiča, ki je podložena z enakim taftom kot je šal, se lahko nosi na obe strani

MOBILIZACIJA MLADOLETNE DELOVNE SILE NA MADŽARSKEM

Tajni ukaz št. 3781

Ukaz, ki izkorišča mladinsko delovno silo; je v očitnem nasprotju z madžarsko ustavo - Mladina se je uprla prisilni mobilizaciji, ki zajema vse mladince in mladinke od 14. do 18. leta starosti

Niti dve leti ni d tega, odkar je madžarsko ministrstvo za notranje zadeve izdalo tajni ukaz o mobilizaciji mladoletne delovne sile. Te uredbe niso mogli objaviti, ker je bila v odkritem nasprotju z madžarsko ustavo. Zato jo je ministrstvo za notranje zadeve izdalo kot taje in strogo zaplen akt šte. 3781. Ukaz so kmalu za tem poslali vsem mestnim organom oblasti z opombo, da so ti odgovorni za tajnost. Obenem pa so z dodatnim ukazom naročili, da morajo mobilizacijo izvajati v obliki prostovoljnih delovnih akcij.

Istčasno s podpisom omenjenega ukaza, so dobili vsi mladinski komiteji nalogo, da prične mobilizacijo agitirati in organizirati delovne brigade.

Od dne ko je na Madžarskem pričela veljati omenjena uredba, je doživel številne izpremembe. Z vsako dopolnitvijo se je krog mladine, katero je uredba zajemala, vedno bolj širil, tako da velja od lanskega leta za vso mladino na ozemlju Madžarske v starosti od 14 do 18 let.

Ukaz 3781 je pridvil vedno, da bo delovna sila izkoriščena predvsem za potrebe industrije in šele v drugi meri za potrebe kmetijstva. Zato so vso Madžarsko razdelili na dva dela, industrijski in kmetijski. V industrijskem delu mobilizirana mladina je zaposlena v industriji in pri gradnjah pomožna delovna sila. Ukaz določa, da se za pomožno delovno silo mobilizira mladina od 14 do 15. leta starosti.

Vse starše pa smatrajo odgovorne za vsako fizično delo in so kot vsi ostali nekvificirani delavci.

V začetku je uredba predvidevala, da bodo mladoletne delovne sile mobilizirali samo med poletnimi počitnicami. Pozneje pa so razširili obdobje mobilizacije in sedaj mobilizirajo za potrebe kmetijstva že mnogo prej, tako da so delovne akcije v ravnih urah in v poznih večernih urah.

Posebno vlogo pri izvajanju tega ukaza imajo komiteji DIS (Madžarska mladinska organizacija). Ti komiteji skupno z organi oblasti kontrolirajo mladino in so zato dobili tudi posebno okrožnico, iz katere je jasno vidno, da je madžarsko vodstvo bilo že vnaprej pripravljeno na odpor. Mladina se namreč ni nič

kaj navdušeno odzvala »prostovoljni mobilizaciji in se je upirala na različne načine. Sedaj se ni bilo večjih odkritih uporov, ki so praktično zaradi policijskega rešima skoro nemogoči, zato pa je toliko nemogoča pasivna rezistenca, sabotaže in tovarnah, bežanje čez mejo itd.

Bilo pa je tudi nekaj takih primerov, ki so se mejili na odkrite upore. V rudniku Tata so delavci zaradi izredno hujih pogojev organizirali stavko in se uprli organom policije. Ob tej priliki je padlo 80 rudarjev.

Nekaj podobnega so napravili v Budimpešti. Po nalogu vladi bi morali namreč na nekem trgu porušiti zgradbo neklega gledališča in na tem prostoru zgraditi spomenik Stalinu. Delavci so se uprli, policija je bila prisiljena prijeti kaznjence, da so dokončali delo.

O odporu med mladino govori popolnoma odkrito mladinsko madžarsko vodstvo, saj mladinsko organizacijo na drugi nebudnosti pacificira nadragi »zločinov« odkrito na padla organ partije »Saba Nepa«.

VPRASANJE: Na obrazu in prsih so se mi pojavili mozolji, ki imajo na vrhu gnojne glave. Moje hčerka, ki ima kakor moji mozolji, se zaradi tega ves nesrečen. Kaj mi storiti, da se rešim te nadloge?

ODGOVOR: Tu gre za tako imenovano navadno mozoljavost ali akeno vulgaris, ki je bolezen mladih ljudi, zlasti v obliki spolnega dozoravanja. Skoro ni človeka, ki v svoji razvojni dobi ni imel te, marsikdaj zelo trdovratne in nakazne kožne bolezni. Mozoljavost je vnetje žlez lojnic, in sicer predvsem po obrazu, prsih in hrbtu. Tu opažamo polno vrsto bunc, ki imajo na vrhu gnojni mehurček, črno piko, ki ji pravimo ogrc. To ni nič drugega kakor loj, ki zamašene kožne lojnice. Bolezen je zelo dolgotrajna, precej trdovratna za zdravljenje, ki pa sčasoma vendar vodi do zadovoljive uspehe. Zdravljenje je predvsem v higieni, zdravljenjem. Če lučimo vrinjico, se je lojnice sprosti loj in večina vzburi izgine. Seveda se pa zgodi, da se kmalu nato stvorijo nove, iz česar sledi, da moramo biti pri zdravljenju zelo vztrajni. Lučenje izvajamo z mazili, katerih glavno sestavino tvori natočni resorci. Ker sredstva nista indifferenčni, mora luščenje zdravilne stalno kontrolirati zdravnik, če bolje je, da se zdravljenje prične na kožnem oddelku bolnice. Pri manj izraziti obliki bolezni lahko izvedemo lučenje z mazili, ki vsebujejo resorcijske snovi in umivamo s milom, ki vsebuje žveplo ter z vinskih cvetov, ki smo mu dodali 2 do 3 odst. salicilne kisline ali resorcina. Tudi puder (zlasti če je črna) dodamo žvepleno mleko) vsrkava mast in odstranjuje lesk kože.

VPRASANJE: Moja desetletna hčerka, ki je za svojo starost zelo velika, je slabo rečena in ima pod očmi temne kolobarje. Kaj je temu vzrok?

ODGOVOR: Kadar opažamo druge kolobarje pod očmi pri odraslih, jih navadno obojamo nesolidnega življenja, pa četudi delamo s tem mnogim krivico. So nekatere družine, kjer so člani obdani z je po naravi s temi obdoli, prav tako ko so na tudi poklici, pri katerih se naporno nočno bdenje odraža v črnih podočnih. Pri otrocih, kjer odpade vpliv nočnega življenja, gre za celotno telesno konstitucijo in navadno opažamo pri njih nepravilnosti v krvnem obtoku, resnici obojati, da nista samo namišljeni. Če nervozno rešeno zbolijo, bo bolezen prenašal bolj vdano kot pri prenašanju vsakdanje majhne nevesnosti. Vzroke nervoznosti moramo iskati v konstitucijskem predvsem v slabosti živčevja, ki je nepravilno nastanjen. Tudi zdrav človek se lahko razboli, tudi njega bolj glava, je pesimistično razpoložen, slabo spi ter prihaja v konflikt z okolico. Toda takoj stanje pri zdravem človeku traja dolgo, saj je njegovo živčevje elastično in se kaj kmalu uravnovesi. Nervozno stanje razdraženosti in preobčutljivosti ima svoj vzrok tudi v nesmotrnem načinu ožiganja in skrbi. Nervoznost ozdravljiva, bistveno važnost pa je, da odstranimo vse vzroke, ki povzročajo živčnost. Da si ohranimo živčnost zdrave, moramo smotno delati in pametno živeti. V praksi je to mogoče doseči s vrsto ne smemo preobremenjati celotnega organizma, da s tem ne škodimo živčnemu sistemu. Poklic, kateremu smo se posvetili z veseljem in s nas razveseljuje in v konstitucijskem predvsem v pogum, poslušanje duha. Če hočemo pravilno in pametno živeti, si moramo pametno deliti delo in prosti čas (moralno, dopust), gibati se moramo mnogo na svežem zraku, uživati tako hrano, nato tlesko prebravo, ter se izogibati poživili, ki so zažutja in preveliki meri, strup za telo. Ne smemo

Kako pripravimo umetne travnike

Ako hočemo, da bo naša živoreja napredovala, moramo tudi travništvu posvetiti več pozornosti, to pa tembolj, ker so pri nas vremenske razmere takšne, da je navadno pridelek krmnih rastlin zelo picek. Vsekmetalec mora do poznati vsaj osnovne pojme o travništvu: razlikovati mora razne vrste travnikov. Travniki so naravnih in umetnih.

Kako je z naravnimi travniki pri nas? Glavni napaki naših kmetovalcev sta, da travnik malo ali zelo pomanjkuje gnoj in da travo večkrat prepozno kosijo. Zaradi tega travne bilke oleseno in postanejo težko prebavljive, mnogo rednih vrst pa pogosto izgubi. Nekateri hočejo s pozno kosnjo tudi doseči, da bi se travo osegale. Navadno pa se s kosnjo tako dolgo ne počaka, da bi travno seme popolnoma dozorelo; pač pa dozorijo razna plevelna semena. Posledica kasne kosnje je torej: slaba kрма in zapleveljen travnik.

K umetnim travnikom pripravljamo: čista deteljišča, travna deteljišča, ornice in umetno zasajene stalne travnike in pašnike.

Čista deteljišča zasajemo z raznimi deteljami, ne da bi jim primestali kakke trave. V poštev prihajajo tele detelje: inkarnatka, domača detelja (ovčjska), lucerna in esparzeta. Inkarnatka traja eno leto, domača 2 do 3, lucerna in esparzeta pa 4 do 7 let. Glede na vrsto zasajene detelje so deteljišča eno ali večletna. Čista deteljišča sejejo le redkokdaj, ker kрма pridelava na čistih deteljiščih je nekoliko manj vredna in tudi zdravju živali škodljiva.

Travna deteljišča so travniki, ki zasajeni z deteljo, kateri primestali nekoliko travne semena. Navadno odmerimo tolikšno množico deteljskega semena, da bodo detelje zrasle 4/5, trave pa 1/5 površine. Ki jo nameravamo zasajati, množico potrebne semena si izračunamo takole: Rečimo, da bomo zasajali 1000 kv. m s travno deteljo: Semena lucerne za 800 kv. m, paše trave za 200 kv. m. Vzememo 8 x 40 kg lucerne in 2 x 40 kg paše trave. Če znaša 3 kg in 20 kg seme ter 92 dkg pasje trave. Drugi primer: zasajati hočemo 1000 kv. m z domačo deteljo in laško ljuljko. Torej moramo vzeti 8 x 27 dkg domače detelje in 2 x 90 dkg laške ljuljke, kar znaša 2 kg in 18 dkg domače detelje in 1 kg in 20 dkg laške ljuljke.

Pri travni, ki jo želimo primestati detelji, moramo paziti, da izberemo vedno tako travo, ki je tako trpežna kakor detelja. Tako je za pomešanje med domačo deteljo najboljša laška ljuljka, francoska pahovka in laški rep, za lucerno pa travo in za esparzeto francoska pahovka. Zelo pomembno je, da medamo med domačo laško ljuljko, ki traja samo 1 do 2 leti in tudi angleška ljuljka ni zadostna trajna. Ornice so travniki, ki trajajo 4 do 6 let. Pri teh travnikih, ki jih po preteku omejenega časa, preorujemo, zasajemo detelje 1/3 trave pa 2/3 celokupnega površja. Za ornice uporabljamo navadno lucerno 2 do 3 vnt detelji in vedno vrsto trav.

Umetno zasajanih travnikov pri pašnikih pri nas nimamo, čeprav pa na naših naravnih travnikih in pašnikih, katerim moramo posvečati čim več pozornosti, ako hočemo imeti obilno kaj dobička. Poleg rednega gnojenja moramo tudi paziti na to, da njih površino ob času do časa zasajemo s travami raznih vrst, nizkimi in visokimi ter primernimi ka-

kovosti zemljišča. Za sestavo primerne mešanice se obrnite do strokovnjaka in za nabavo potrebnega semena pa najbolje na semensko. Naravnih mešanic, ki jih množično zelo poceni prodajajo, ne kupujte, ker so navadno sestavljene iz manj vrednih trav in plevelov. Marsikdo ne kupuje semena, pač pa seje namesto kupljenega semena seneni drobir. To ni prav, ker seneni drobir vsebuje prav malo travnega semena, pač večinoma le seme raznih plevelov, navadno največ seme trpotca.

Splošno moramo biti tudi pri nakupu semena zelo previdni, zlasti pri detelji, bodisi domači ali lucerni.

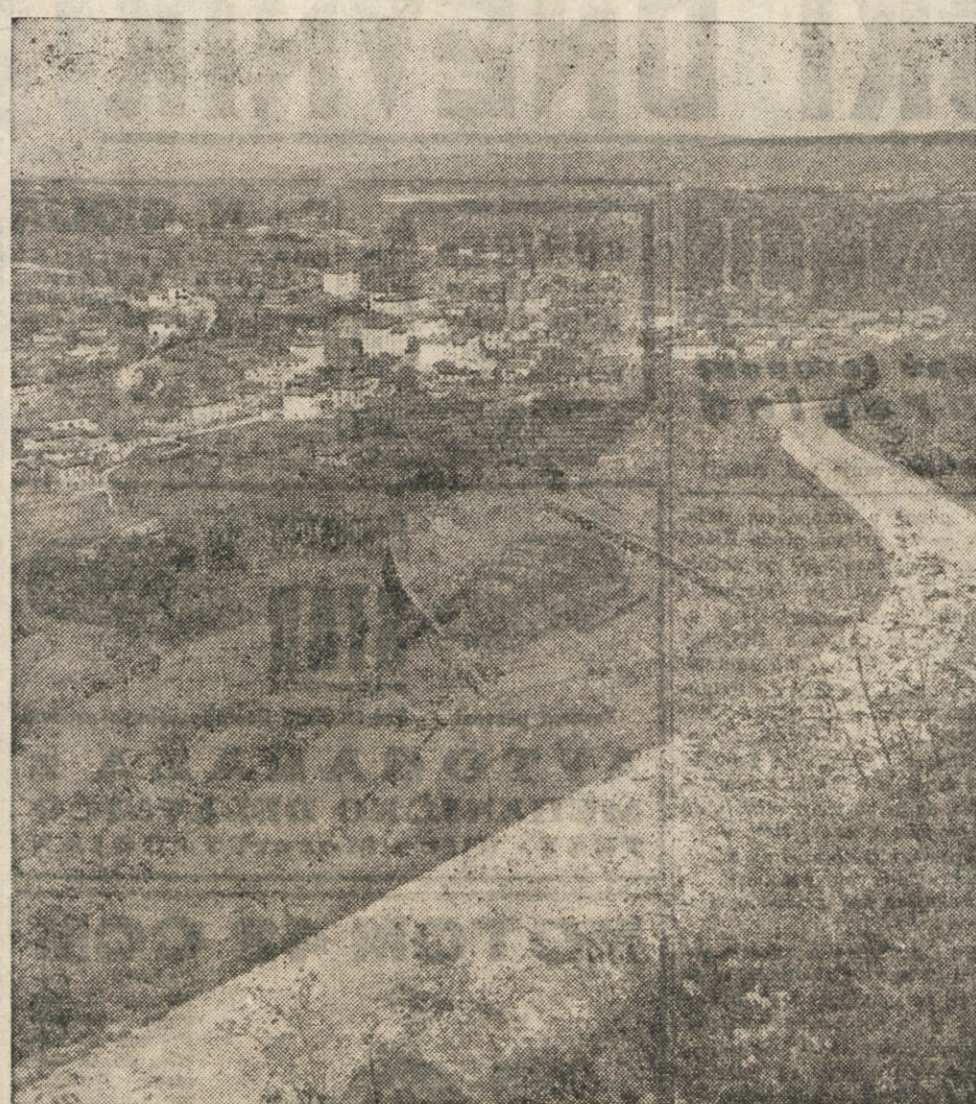
Glede na pripravo zemljišča za travnike si zapomnimo, da moramo zemljo dobro preorati in pred setvijo pobratati. Setev opravimo v tem mesecu. Sejno zelo previdno in povsod enako gozdi. Najbolje je, da sejejo drobna in debelejša semena posebej. Priporočljivo je setev nekoliko pritiskati z valjarjem. Nekateri sejejo kot zaščitno setev oves ali pa jčmen, ki ju pa moramo pokositi, še preden dozori.

POVEČAJMO PRIDELEK Nov način prekalitve krompirja z dolgimi kalčki - Poskusi v Sloveniji so dali večji pridelek

Lansko pomlad sem bral poročilo, da so v Avstriji delali poskuse za povečanje pridelka krompirja. Uporabili so način prekalitve krompirja z dolgimi kalčki. Dosele smo sicer poznali predkalitve zgodnjega krompirja (pri višji temperaturi in na kratke kalčke, da krompir prej dozori). Takšna predkalitve pa ni bistveno vplivala na povečanje pridelka. »Predkalitev« krompirja na dolge kalčke izvedemo tako, da denemo semenski krompir 6 do 8 tednov pred saditvijo v posebne zabojčke za kalitev (40 x 60 cm in 20 cm visoki). Te zabojčke postavimo drugega na drugega v toplem in tem prostoru, najbolje v goveji, ovčjski ali konjski hlev. Zložene zabojčke prekrijemo z vrečami ali ponvami, da na temnem.

V temni prostori tako zložen semenski krompir 25 do 35 cm dolge belkaste kalčke, ki rastejo do višine zgornje zabojčke, nato se ugnejo in, če rastejo, pred saditvijo postavimo zabojčke s tako nakaljenim krompirjem približno dva dni na prosto na svetlobo. Tu kalčki oleseno, se omehečajo in se ne lomijo, kar je važno za saditev.

Takšno kalitev krompirja v temi poznamo tudi pri nas, čeprav nismo doslej o njej razpravljali in je predstavljala za nas le nevestnost. Mnogokrat nam namreč v temnih, vlažnih kletih, posebno še, če so nekoliko toplejše in se je saditev zavlekla v pozno pomlad, požene krompir dolge kalčke, ki ves kup kar prepletajo, tako da komaj razpoznamo same gomolje. Pred saditvijo, ko nabiramo krompir, jih redno potiramo in smo s tem škodovali rasti moči semenskega krompirja. V kalčkih je bilo namreč precej rednih vrst, ki so jih kasneje zavrželi, saj so jih kasneje zavrželi. Semenski krompir lepo zložen v zabojčke (v en zabojček gre v dveh slojih približno 16 kg krompirja), bi že imeli pripravljeno seme na opisan način.

Motiv iz Miljskih hribov.

Semenski krompir z dolgimi kalčki nato v zabojčkih zapelimo na njivo, kjer ga posadimo v jarke.

Na večjih posevkih navadno sadimo semenski krompir z vesedlom-jamčarjem in zasipnikom. Na opisan način vzkaljen krompir pa moramo polagati v jarke, s kalčki, poravnanimi lepo po dnu jarka. Torej moramo namesto jamc potegniti z vesedlom-zasipniki kom-jarke. Ko smo krompir posadili, pa te jarke previdno zasujemo z istim orodjem.

Boljunski kamnolom še vedno nadloga št.1

Naš kamnolom je tak kakršni je bil pred letom dni. Iz njega prihaja neznesen ropot. ob razstreljevanju leti nad vasjo kamenje, da ne govorimo o prahu, ki je prava pokora za vse stanovalce, predvsem pa za gospodinjice. Sedaj ko se začnejo lepo in tople vreme, morajo imeti gospodinjice okna zaprta, sicer jim prah v nekaj minutah pokrije pohištvo in notranjo opremo sploh. Ne da se sliši perilo, pa tu di zelenjava, ki jo imajo po vrstah, zaradi tega trpi na kvaliteto.

Občinska uprava je pred več kot letom dni obljubila da bo stvar v kratkem rešena. Toda do sedaj niso nič nikdar storili in je zaradi tega jera varškanov, posebno onih ki imajo svoje hiše v neposredni bližini kamnoloma, popolnoma upravičena. Zanimivo bi bilo vedeti, kaj je s tisto pogodbo, o kateri se je na široko razpisalo »Delo«, a je poslej to vprašanje brisalo z dnevnega reda.

Most pri Botaču

Zvedeli smo, da je vprašanje popravila mostu preko Glušnice, kamor moramo po vodo, na poti rešive. Občina je poslala vlogo na predsedstvo cone, ki je kasneje zahtevalo ustrezne načrte za popravilo mostu. Ni nam pa znano ali je predsedstvo cone že podjuzelo potrebne korake pri vuzljanu, da izda dovoljenje za prenos materiala in dela na drugi strani Glušnice ki spaj-

da pod cono B. Upajmo, da bodo z deli kmalu pričeli, saj so ljudje v stalni nevarnosti — posebno ponoči — da se jim na razmakanem in polomljenem mostu kaj ne zgodi!

Zgoniški kmetije in škoda po manevrih

Po končanih vojaških vajah smo kmetije pregledali škodo, ki so jo napravila težka vozila po naših travnikih in ogradah. Nekateri so utrpeli večjo, drugi manjšo škodo. Zopet se postavlja vprašanje izplačila škode, pred tem pa še ocenitve, kaj je po do-sedanem sistemu zvezano s

precejšnjim birokratskim postopkom. Zgoniška občina je menda med vsemi najbolj rešna, a ima zaradi vaj po navadi največ škode, ki je le malenkostno izplačana. Oblasti, pri katerih je že intervenirala občinska uprava, bi lahko kaj več storile, da bi se ta krivica popravila.

Dopisujte v rubriko "Glas naših vasi"

IZ BENEŠKE SLOVENIJE S TRŽAŠKEGA

Podbosesec

Preteklo nedeljo popoldne je 41-letni Maggiorino Miani iz Cedad s svojim avtom povozil 40-letno Heleno Zorzo iz Mršina, ko je ta hotela prečkati cesto, ki pelje v Gorico. Miani se ji je hotel izogniti, pa ni utegnil, zato je tudi zadel z avtom v občestni kamen. Ponesrečenko so odpeljali takoj v čedadsko bolnico, zdravniki pa niso izjavili v koliknem času bo ozdravela.

Torlan

Tudi letos, kakor vsako leto je bilvstati tradicionalni praznik na velikonočni ponedeljek. Prišlo je mnogo gostov in izletnikov, katerim zelo uga-ja romandolška kapljica in ki se lahko ob tej priliki razvedro in zabavajo v prosti naravi.

Škoda je, da je cesta zelo prazna in polna luknji, kar ni nikomur všeč najmanj pa seveda onim, ki se pripeljejo z avtomobilom. Potrebno bi bilo, da bi cesto čimprej popravili.

Podbrdo

Podbrdo je imelo preteklo nedeljo svoj veliki praznik, ker je bila tu končno ustanovljena samostojna župnija. Da bi se odcepili od Tarcenta, je bilo treba dosti truda in tuden-grotnih žrtev, ki pa jih je prebivalstvo radi volje doprineslo, da se le odcepi od furlanskega središča, kar je stara želja tudi vseh ostalih slovenskih vasi.

Tarcent

V vednost prebivalcev Ter-ske doline, ki večkrat rabijo tramvaj za vožnjo iz Tarcenta v Videm objavljamo urnik, ki velja od 15. aprila dalje:

Odhod iz Tarcenta: 6:15, 6:55 (samo v delavnikih); 7:20, 8:25; 10:20; 11:25; 12:25; 13:30; 14:35; 15:35; 16:30; 17:35; 18:40; 19:45; 20:40; 21:45; 0:30 (samo ob praznikih).

Odhod iz Vidma: 6:10, 7:15; 8:20, 9:20 (samo ob delavnikih); 10:15; 11:20; 12:20; 12:40 (samo ob delavnikih); 13:25; 14:30; 15:30; 16:25; 17:30; 18:35; 19:40; 20:45; 21:30 (samo ob praznikih).

Porčinj

Pred dnevi je v naši vasi prišlo na svet tele s tremi nogami in kar petimi uhlji v hlevu Antona Ballusa. Zivelo pa je le nekaj ur in nato poginilo.

Dogodek je zbudil v vasi in okolici veliko radovednost, ki je kaj takega zgodila le po-redekma. Smešno pri vsem tem pa je, da so nekateri tri-koloristi hoteli izrabiti tudi ta dogodek, da bi preplašili prebivalstvo, da je to nad-naravno svarilo za huše kazni, če jih ne bodo kmetije ponižno ubogali in bili krotki.

Gorenji Barnas

Poštna direkcija je po raznih intervencijah občinske uprave končno poskrbela za postavitev novega poštnega nabiralnika, ker je bil prejšnji pokvarjen. Tako bomo lahko zopet oddajali pisma v svoji vasi in nam ne bo treba zaradi tega hoditi v druge vasi.

Št. Peter Slovenov

Po nešteti obljubah, da bo razširjena telefonska centrala, se je to pred dnevi uresničilo. Nova centrala bo lahko služila 80 naročnikom. Interesenti se misli, da je stvar že gotova in da bo podjetje TELVE postavilo telefonske aparate in jih povežalo s centralo. Toda zaman. Povezava s centralo je ostala na mrtvi točki in telefonskih aparatov ni še videti. To je zares nesmiselno, zato pričakujemo, da bo podjetje TELVE čimprej dokončalo začeto delo.

Rezinja

Zadnje dni marca je bil na županstvu poskus dražbe za 4,5 milijonov lir za gradnjo hiše, za druga manjša dela pa še 5 milijonov lir.

O sejanju in negi koruze

Zemljo moramo globoko preorati in dobro gnojiti - Važna je izbira semen in način setve

Pomladanska setev je pri kraju. Pustili so še nekaj njiv, ki jih bodo se posejali s koro-zo. Vemo da pri nas pridelek ni obilen, mogoč bi pa biti mnogo večji, ako bi kmetovalci izbrali tako, kot je po-trebno.

Koruzo ljubi globoko zrahljano zemljo, zato moramo orati globoko. Le v globoko zorani zemlji se more nabrati voda in le v taki zemlji more koruza popolnoma razviti svoje korenine. Zemljo za koruzo bi morali zorati že jeseni ali vsaj v zimskem času, ker tedaj si zemlja lahko nabere največ vlage. Pri nas zgodnje oranje sploh ni v navadi, a bi zelo mnogo koristi.

Gnojiti moramo koruzi do-mašim, predvsem z domačim hlevskim gnojem, kateremu dodamo na vsakih 1000 m² še

30 kg superfosfata in 5 kg ka-lijeve soli. Hlevski gnoj, su-perfosfat in kalijevo sol po-trosimo pred oranjem. Ako ni-mamo hlevskega gnoja in mo-gamo gnojiti le z umetnimi gnojili, uporabljamo dvo- gnojilo navedenih umetnih gnojil.

Za seme izberemo le take storže, ki so zgoraj in spodaj približno enako debeli in na katerih sedi trnje v ravnih vrstah. Taki storži imajo na-več zrn in so najlepše razviti, kar se tudi pokaže. Uporab-ljamo samo seme iz sredine storža. Seme odberimo vedno že na njivi, ko pobiramo ko-ruzo. Kdor ni tega storil, naj bo pozoren na jeseni. Izber-te največje rastline, ki imajo največ storžev in najboljše raz-vite.

Pravi čas za setev je takrat, ko se zemlja ogreje na 8 do

10 stopinj. Če sejeemo prej, rastline zastajajo v rasti, a vsakdo ve, da zaostale rastli-ne nikoli ne dosežejo iste rasti-kot tiste, ki se takoj od-sejejo. Najbolje je, da sejeemo koro-zo v vrste, ki so druga od dru-ge 70 do 80 cm oddaljene. V re-deh pa sejeemo na razdaljo 40 cm. Če pustimo po eno rastlino, oziroma 70 do 80 cm, če pustimo po dve rastlini v gnezdih. Globina setve znaša pri nas na Primorskem 10 do 12 cm. Čim bolj se moramo bati poletne suše, tem bolj globoko sejeemo, sicer koreni-ne ne dosežejo vlažnih plasti orne zemlje v času suše. Tem bolj moramo tudi paziti na pravilno razdaljo rastlin, da bo polje enakomerno zasen-čeno.

Dobro je, da pred setvijo o-močimo seme v 2 odst. raztopi modre galice, da s tem uničimo morebitne (črni prah) snetljivosti koruze.

Takoj ko koruza vzklji, čim po-žeje v vsej njivi, je čas za branje. Branje mora biti v prvi polovici maja. Plevel, ki je istočasno razvili-l, z branjemim spravimo na površino in izpostavimo soncu, kjer se posuši. Za bran-nje ne uporabljamo naše domače brane, temveč 2 do 3 delne gile, železne brane s tankimi klini.

Imamo navado, da koruzo, ko je že pol metra visoka to je pri zadnjem okopavanju in osipanju, razredčimo. To na-vado moramo opustiti! Raz-redčimo jo že tedaj, ko je na-pravilno razredčena. Dolgotrajno razredčevanje zmanjšuje do-nos do 10 odst. Pri razredče-vanju ne vlačimo počasi iz zemlje, da ne oškodujemo ko-renin rastlinam, ki smo jih pu-stili v zemlji.

Če koruza korozi razredčijo, jo tudi okopljemo kakih 10 do 12 cm globoko. S tem delom uničimo plevel, zrahljamo zemljo, da more temeljito vpi-jati padavino v maju in juniju in obratno. Če koruza ni raz-rastlin, Okopavamo z motiko, a še bolje je, kdor more, z okopalom. S tretjim okopa-vanjem, ne pa z osipanjem, ki ga izvršimo čim globlje, želi-ugodnejše rastline, ki se v svo-ji padavini, za uspešno oploje-nje in pozno. V tem času tudi lahko dodatno gnojimo rastlini z dušičnimi gnojili, bodisi z gnojico ali pa amo-niakom in umetnimi gnojili.

Širite in čitajte Primorski dnevnik!

Osipanje je potrebno, ko je zrasla koruza, ki jo osipamo, zlasti tisto opravilo, s katerim vzamemo zemljo, bodisi z motiko ali osipalom med vrstami koruze in jo obložimo. Z osipanjem želimo doseči dvojno: dati rastlini hrano, ker je s svojimi koreninami zelo slabo zasidrana v zemlji, ter povzročiti razvoj pomož-nih korenin takoj po površ-nem zemlje. Te korenine so koristne ne samo za vkore-njenje rastlin, ki se v svojo rastočo težo in težje kličube-vetu, temveč tudi zaradi vzkvarjanja vlage iz zemlje.

Tako moramo obdelovati ko-ruzo, ako hočemo doseči do-sledno in zadovoljiv pridelek. Ako vsako obdelovanje izvršimo ob pravem času, si bomo za-hranili tudi mnogo truda in iz-datkov. Skoraj vsi odrežejo vrhnji del stebel na katerem je zastavica moški cvet.

Tako delamo tudi v bodoče, ako to ravno zahteva pomaj-nkanje kreme, a ne odrežimo nikdar prej, preden niso ou-sušeni lasi, ki mole iz storže. Li-ste pod storžem obremo še tedaj, ko so vsaj do srede suhi. Nemojemo je prisliliti koruzi z zorenju, s tem da odrežemo liste, ker s tem uni-čimo pridelek, ki je odvisen ravno od razvoja listov.

V DEŽELI NASPROTIJ IN PROTISLOVIJ Preosnova indijskega kmetijstva

Od lesenih oral h kovinskim, od volovske vprege k traktorjem, da se bo 361 milijonov ljudi lahko hranilo izdatneje in bolje

Indija je dežela nasprotij in protislovij. To velja zlasti za indijsko kmetijstvo in njego-vo preosnovo. Na nešteti in-dijskih kmetijah bodo voli slej ko prej edina pogonska sila, ki ji pomaga kmetovalcem obde-lovati zemljo in spraviti njivo-ve prideleke. Tam ne bodo mogli nikdar priti najmanj, jih traktorjev. Vendar je indijska vlada vedela že 240 naj-večjih traktorjev na gosposni-cho, ki se zelo dobro obnese-jo. Ta in tako nasprotja so na-šli inženirji, ki skušajo s so-dobnimi kmetijskimi stroji iz-boljšati indijsko kmetijstvo.

Kako žanjejo v Indiji na pri-mer žito? Da izkoristijo vsak centimeter slane, kosijo s sr-pom tik ob zemlji. Potem po-lagajo snopce in v širokem krogu, ki ima kakih deset me-trov v prečniku. Približno 16 dni žanjejo v tem krogu vole. Ki gazio žito. Na koncu pre-žetijo zrna, ki jih tako lo-čijo od zemlje in plevela.

V primeru s tem je mišična s-cep, kot je v navadi na naših kmetijah, področjih Zahoda, ali celo mlatenje z nogami po ob-čuju kmetov na Japonskem in na Formozu, že velik napredek. Indijski stroji pa v Indiji na mnogih področjih ne ustrezajo zato, ker ne mehačajo in droji, lo-jo slame za krmno tako kot voli, gazio jo pa ne. Bolj pri-meren je za indijske male kmete neka vrsta kolustate brane, ki jo vlačijo voli in k ro-gu. To je napredek žito. S to brano traja mlacenje deset samo dva dni. Važno je seveda, da pri tem voli dobro po-hodijo slamo, da je bolj priprav-na za krmno.

Stvar je torej v tem, da je traktor v Indiji prilagojen so-dobno tehniko socialnim raz-meram in gospodarskim pre-tvorbam. Zato so vsi indijs-ki kmetijski stroji, ki so za dru-ga razmerja odlični, v In-diji bodisi iz enega ali dru-gega razloga, neuporabni, če ne predhodno ne prilagodimo kmetijskim razmeram. Indije, izboljšanja indijskega kmetijstva so se lotili s treh vi-dikov:

1. Povečati povprečni pride-lek malih vaških kmetij z naj-učinkovitejšim obdelovanjem; predelavo težke kmetijske stro-je, ki jih je težko obdelovati s kmetijskimi čimprej z indijsko kmetijstvo čimprej neobdelava zemlje, in 3. organizirati de-žanje, da se izvirajo poljedelci in da bodo znali ravnati s po-ljedelskimi stroji.

Sedaj si v Indiji prizadeva-jo, da na najrazličnejše na-čine olajšajo naporno delo po-ljedelcev s tem, da uvajajo primerniš obdelovanje, bolj-ša semena, zlasti pa prikladi-vo sodobna kmetijska orodja. Zato izdelujejo sedaj v indijs-kih delavnicah za indijske kmetijske razmere prikladna je-klene plugje, ki postopoma na-domešajo dosedanje lesene, ki tam že stoletja grebejo zemljo. Tudi pripravljanje motike in drugo ročno orodje znatno olajšujejo obdelovanje zemlje.

Pšenico in žitni sorgum se-jejo sedaj s posebnimi majh-nimi branami namesto s sta-dovarnimi indijskimi sejalni-ki, ki imajo eno ali več čevl-kozi katere spuščajo seme z roko v zemljo. Sodobni sejal-niki prihranijo poljedelcem trud in kar je še važnejše, znatno povečajo pridelek in varčujejo s semenom. Z et tem, kar prihranijo na seme-nu, lahko izplačajo novi sejal-niki. Še veliko preglepala dela-raba novih kmetijskih strojev, ker indijski kmetije ne znajo čitati navodil, ki so pisana v angleščini. Zato so jih sedaj začeli pisati v domačem jezi-ku, tako, da tudi če je kmet neuprten, lahko prosi kakega drugega domačina, da mu jih prečita.

Tudi kosilnice so skušali u-vesti v Indiji, ki se pa niso obnesle, dokler jih niso pril-a-godili volovski opreji. Seveda ne izboljšuje indijska osrednja vlada indijskega kme-tijstva edino le s sodobnimi stroji in boljšim orodjem. Večji prideleki služijo predvsem za, to, da izboljšajo življenjske ra-ven v sami vasi. Kar preosta-ja pošiljajo potem v tako ima-novane pastirne kraje, kjer se lo primanjkuje hrane. Zato se na indijskem trgu večkrat ne opaža, da se je pridelek o de-želi povečal.

Zaradi tega, ker je indijska zemlja po dedovanju pretežno razdeljena v drobne kmetije, ki jih je težko obdelovati s traktorji, še ni rečeno, da je traktor v Indiji neuporaben. Ne, nasprotno, v Indiji uvaja-jo vedno bolj traktorje in dru-ga kmetijske stroje na motor-ni pogon najrazličnejših vrst in velikosti. Izvedenosti računa-jo, da so v zadnjih dveh letih v Indiji kar podvojili število traktorjev in povečali na pri-bližno 20.000, od katerih je ve-čina zasebna. Mnogi sred-nji posestniki kupujejo nam-

reč srednje in majhne traktor-je, ki jih potem tudi posoja-jo svojim sosedom za sezonsko delo. Kljub težavam zaradi vzdrževanja in popraviljanja teh strojev in še tisoč drugim težavam, se ti kmetijski stroji vendar obnesejo.

Zaradi trave kmeti, ki ved-no bolj ogražajo rodovitna po-dročja, so naravnost neobhodno potrebni teži traktorji, da se zemlja globoko preorava. Za-to razpolaga indijska osrednja traktoriska organizacija s šte-vilnimi traktorji, ki se premi-ka v agencijah. Posamezne indijske države financirajo po-trebno preoravanje s tem, da dajejo kmetovalcem potrebna posojila. Tudi globoko preora-vanje bombniških nasadov usa-ka tri leta v srednji in južni Indiji, se je zelo obneslo. Se ni dolgo, ko je še tam šest, osem ali deset volov vlačilo težke plugje. Danes se vedno bolj poslužujejo traktorjev.

V indijski pokrajini Penjab, kjer ima država razsežna po-sestva, spreminjajo sedaj težki kmetijski stroji ledino v orno zemljo ter obdelujejo načrtno tri leta zemljo s stroji, da jo potem razdelijo med poljedel-ce. Tako si prizadeva pridobi-ti s sodobnimi stroji plodovi-va za svoje ljudstvo vedno več orne zemlje, da si druž-ne poljedelcev lahko ustano-vo in s tem izboljšajo svoje življenje. Posledica tega je bila ta, da je vzdrževanje in popraviljanje kmetijskih strojev bilo precej drago in da so se stroji nenavadno hitro izrabili, ker niso znali z njimi ravnati in so čisto zelo dragi. ceren in koristni stroji radevi-jo brezdelju, ker jih niso po-pravili. Se teže pa je bilo naj-ti ljudi, ki bi znali strokovnja-ško popraviti navadno kmetijs-ko opremo kot na primer plugje, sejalnike in kosilnice.

Ti problemi so ubavljali naj-večjo pozornost indijske sred-nje traktoriske organizacije in kmetijskih razvayteljev. Posa-miznih indijskih držav, da so začeli organizirati vsakovrst-

ne strokovne tečaje. Sama podjetja, ki razdeljujejo kme-tijske stroje po deželi se da-nes dobro zavedajo, kako važno je strokovno osebo, ki zna ravnati s temi stroji, jih vzdr-ževati in popraviti. Zato orga-nizirajo mnoga podjetja stole- lastne šole za izobrazbo po-trebnih mehanikov.

Osrednja indijska vlada in vlada posameznih indijskih dr-žav vzdržujejo sedaj skupaj s podjetji, ki v Indiji prodajajo kmetijske stroje in pogonsko gorivo, posebne šole za agro-nome, kmetijske inženirje, traktoriste, mehanike in teh-nične nadzornike.

Uprava za tehnično sodelo-vanje, je izdelala dokumen-tarni film »Indija orje glo-blje«, ki ga je odobrila indijska vlada in dovolilo, da ga pred-kažejo v vseh indijskih kine-matografih. Ta film nazorno prikazuje potrebo po izkuše-

nem strokovnem osebi, ki zna ravnati s kmetijskimi stroji. Medtem ko je doslej v Indiji bila edina kmetijska visoka šola Kmetijski zavod v Alla-bahadu, je sedaj indijski teh-nološki zavod v Karapuru, pri-bližno 105 kilometrov zapa-dno od Kalkute, uvedel redni štiri letni tečaj za kmetijske inženirje. Računajo, da bo tam lahko letno diplomiral kakih 50 visokošolcev, ki se specia-lizirajo za vzdrževanje plodne zemlje in njeno namakanje in za vse vrste kmetijskih stro-jev in poljedelske opreme.

Tako izboljšujejo v Indiji kmetijstvo s primernimi kme-tijskimi stroji, s potrebnimi kmetijsko opremo in prikladnej-šim obdelovanjem, zemlje, ker skupaj z boljšo zdravstveno službo in dobrim šolstvom pri-pomore, da se bo 361 milio-nov Indijcev izdatneje hrani-lo in bolje živel.

Proučevanje činteljev, ki vplivajo na rastlinsko rast. Slika nam prikazuje razstavo razstave rastlinskega laboratorija, dr. Fritz W. Wente, ki je po rodu Holanec, pri svojem delu. Laboratorij, ki so ga ustanovili leta 1949, je s svojimi dognanji znatno razširil znanje o rastlinski rasti, zlasti v kolikor zadeva vpliv temperature in luči.

Teosint-krmilna trava važen vir za prehrano človeštva

Teosint je najožja sorodnica koruze, katere uporaba v prehrani je dala že zadovoljive rezultate

Nova odlična živila, zlasti za vegetarijance in žitne hrane, so lahko dobivali iz žitne trave teosint, ki bujno uspeva v Ameriki in Mehiki. Teosint je najožja sorodnica koruze, ki so jo odkrili važno v novo okolnost, da namreč vse-lji teosint mnogo več pro-teinov, energijo ustvarjajoče sestava aminskih kislin, ki so bistvene sestavine vseh živih organizmov. Prehranjevalni znanstveniki namreč dajstvo, da vsebuje dvakrat toliko metionina, aminske kisline, ki so sestavina proteina, kot krompir. Koruzi primanjkuje metionina, zaradi česar so ljud

VREME

Vremenska napoved za danes: predvideva nestalno vreme s vmesnimi razjasnitvami. — Temperatura brez večje spremembe. — Včerašnja najvišja temperatura v Trstu je bila 16 stopinj; najnižja pa 8.1 stopinje.

PRIMORSKI DNEVNIK

Opozorjamo vas na sledeče **RADIO** oddaje: Jug. cone Trsta: 15.00: Od Triglava do Jadrana: «Po Primorski in glasbi in besedi». — Trst II: 18.10: Koncert pianista Gabriella Devetaka, 21.26: Ravel: Koncert za klavir v G-duru. — Trst I: 20.30: Na donavskih valovih.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Enzo Bettiza - „Vojvoda“

Ko je v italijanskem časopisu v Gorici izšlo obsežno poročilo o literarnem uspehu Enza Bettize, ki je prejel za svoj roman «Campagna elettorale», v katerem opisuje volilne dogodke v neki partijski federaciji v Italiji ob prejšnjih državnih volitvah, drugo Hemingwayjevo nagrado za leto 1951 in ki je prav to časopisje v Gorici z neprikritim zadovoljstvom pisalo o njegovem uspehu kot uspehu dalmatinskega ezula, je Bettiza, ki ga v Gorici poznamo po psevdonimu «Vojvoda», bil zelo nejevoljen in je dejal, da ne bi hotel, da bi ga ezuli ali morda kakšno Istrsko revizionistično gibanje monopoliziralo zase.

Takrat torej še ni bil goden za zataganje svojega pristnega hrvaškega pokolenja in čiste dalmatinske krvi. Z zadovoljstvom je prebral pismo literarnega kritika Mondadorija z ugodno oceno njegovega romana «Campagna elettorale», v katerem je mestoma opaziti eksotični vpliv v njegovem jeziku, vpliv, ki ga je Bettiza imel za posledico svojega jugoslovanskega izvora.

Ko pa smo v zadnji številki «Epoca» brali njegov napovedni sestavek z naslovom «Non si passa», smo lahko spoznali, da se je njegov proces metamorfoze dokončal. Karakteristične besede, da spada med pookchinate antike familije spataline di lingua italiana, to potrjujejo.

Vendar ne gre za njegovo osebo. Sestavek «Non si passa» se nanaša na tisti dan pred dve letoma ko so množice z jugoslovanske strani prekoračile obmejne bloke in prišle v Gorico zamenjavati svoje prilike.

Bettiza si od kopice globlje goristiške problematike ni mogel izbrati boljše, in če hoče, za literarno obdelavo primernejše teme kot scaltata degli Unni, ki so prišli ni manj kot as Kalvarije (Znanje zemljepisla). Do take podrobnosti jo je obdelal, da ni pozabil izmisliti si in vnesti tragične smrti nekega Miloša, ki se revež, zaradi dekleta in ob pravem času vrnil čez blok in je to plačal z življenjem.

Takih nesmislov, netočnosti in napačnega prikazovanja je v episu zelo mnogo, in prav to nas prepričuje, da bi Vojvoda utegnil postati poturica, ki je hujša od Turka.

SKLEPI POKRAJINSKEGA UPRAVNEGA ODBORA ZA RAZNE OBČINE GORIŠKE POKRAJINE

Na svoji zadnji seji, ki je bila preteklo sredo je občinski upravni odbor pod predsedstvom goriškega prefekta sprejel sledeče sklepe:

Občina Gorica: doklada za delavnost petim občinskim delavcem; prispevek županiji v Stanojevo za leto 1953; napeljava električne razsvetljave v Ul. Cordaioli; prispevek pevskemu cerkvenemu zboru; nagrada dr. Bevilgiu ob 25.letnici službovanja; oddaja občinske zemljišča za gradnjo cerkve na Rojcih.

Občina Dobberdob: proračun za leto 1953.

Občina Steverjan: Proračun za leto 1953.

Pokrajinska uprava: posojilo 78.858.000 lir za kritje primanjkljaja leta 1950; posojilo 92.200.000 lir za blagajno za vloge in posojila za kritje primanjkljaja leta 1951.

Krmin: nagrada občinskemu ekonomu, spremembe k organizaciji pravilniku; delovni center za čiščenje jarkov; pooblastilo za vztrajanje v tožbi pred državnim svetom proti Enriku Zanelu.

Občina Kopriva: proračun za leto 1953.

Občina Tržič: razširitev Ul. I. maja; povzicanje davka na vino; ponovno imenovanje Serafina Mauria za prosto cono; 10-letni odstop občinskih zemljišč gozdni upravi za pogodbo; predujem 20 milijonov lir za izplačilo ustanovi za gradnjo hiš za občinske službenike; popravilo Ul. San Francesco d'Assisi in Ul. Plinio; povezava vodne napeljave v hišah INA v Ul. Terenziana; mehanizacija matičnega poslovanja.

Občina Fara: razširitev električne napeljave.

Občina Gradiška: popravilo cest ob vhodu v ljudske hiše; prodaja občinskega zemljišča zakoncem Sonson.

Občina Gradec: podaljšanje greznice v hiše INA; nagrada bolničarjem bolniškega ambulatorija.

Občina Marjan: potrošniški davek na blago sad valorem za leto 1953; povzicanje davka na vino.

Občina Romans: proračun za leto 1953; povzicanje davka na vino za leto 1953.

Občina Ronke: prodaja zemljišč za gradnjo; obvezna ali povoljna naročnina na potrošniški davek.

Občina Zagorje: posojilo 5

milijonov lir za gorisko mesto. no hranilnico; prispevek strokovni šoli v Foljanu; prispevek didaktičnemu ravnatelstvu v Gradiški za nakup projektorja.

Občina Staranec: obvezna ali povoljna naročnina na potrošniški davek.

Občina St. Peter ob Soči: Proračun za leto 1953.

Pokrajinski odbor je nato še sprejel prizive proti zavrnitvi trgovske obrtnice, ki so jih vložili Anton Fabretto iz Gorice, Marija Gon por, Taurian iz Ronk in Fausto Collino iz Ronk.

Nista bila kriva nesreče in smrti

Pred goriškim kazenskim sodiščem je bila sodna razprava v zvezi s prometno nesrečo, ki se je pripetila 10. februarja lanskega leta v bližini devinskega bloka.

Tisti dan sta namreč 42-letni Karlo Kovac iz Umaga in stanujoč v Trstu, Ul. Castagneto 119 ter 40-letni Mariano Guerato, rojen v San Donà di Piave ter stanujoč v Trstu, Ul. Beecherie vecchie 4 vozila tovrni avtomobil s priklopi, ki je last tverde «Onofri», in povzročila padec motorista, delavca Giuseppe Gadinija in njegove žene Marcelle Rabba.

Motorist se je zaletel v tovrni avtomobil, ker šofer ni bil prižgal luči. Tako piše v obloznic. Kmalu po nesreči je Gadinij izdihnil, njegova žena pa se je zdravila okoli 40 dni.

Med sodno razpravo se je izkazalo, da se je nesreča dogodila v popolnoma drugačnih okoliščinah, kot so bile opisane v obloznic. Soferja sta namreč približno en kilometer od omejnega bloka ustavila avtomobil, da bi popravila sprednje luči, ki so svetile poslešno. Po opravljenem delu sta stopila v vozilo in odpeljala. V tem trenutku je od zadaj pripeljal motorist in se zaletel v zadnji del priklole.

Soferja sploh nista slutila, da je prišlo do nesreče; pač pa je to opazil šofer prihajajočega fiata inž. Marino Tassinari. Po nesrečnem je tako nudi pomoč. Na razpravi je dejal, da je imel tovrnik prižgani sprednji svetilnik in da so gorele tudi zadnje rdeče lučke, ker je za vs avtomobil enotna

svetlobna napeljava. Po dolgem posvetovanju je sodni zbor oba obtoženca oprostil, ker nista storila dejanja.

Nesreča kolesarja

Včeraj je prišlo v Ul. Brigata Re do nesreče, katero je za krivil neprevidni kolesar.

S svojo «Ardea» z evidenčnim tablico GO 5513 je vozil včeraj okoli 16.30 iz Ločnika proti Gorici goriški trgovec Jožef Rusjan stanujoč v Ul. Cantu 4. Na znanem križišču, kjer vodi pot proti Podgori mu je nenadoma presek pot 13-letni Jurij Furlan iz Podgora.

Niti Rusjanovo prizadevanje, da bi se izognil kolesarju, ni preprečilo trčenja. Močan sunek je dečka vrgel nekaj metrov v zrak, nato je nesrečen zletel na prednji blatnik avtomobila.

Jurija Furlana so takoj pripeljali v mestno bolnico Brigata Pavia, kjer so zdravniki po pregledu ugotovili, da si je globoko ranil glavo, verjetno pretresel možgane in se laže poškodoval po levi nogi. Zdravil se bo v bolnici približno 20 dni.

Avtobus v Trst na predstavo SNG

Danes popoldne ob 18. uri bo pred kavarno Bratuž v Ul. Mameli počakal avtobus na udeležence za na predstavo Manzarjeve igre «Mrtvi ne plačajo davkov», ki bo namesto Schillerjeve drame «Kovarstvo in ljubezen».

DEZURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in vso noč lekarna Mantovan na Verdijevem korzu št. 17 — tel. 28-79, podnevi pa samo lekarna pri bolnici sv. Justa na Korzu Italija št. 106, tel. 31-51.

KINO

VERDI. 15: «Krinka iz blata», G. Cooper.

VITTORIA. 15: «Naša gospa iz Fatimes», G. Roland in A. Clark.

CENTRALE. 15: «Upornik z Jave», F. Mac Murray.

MODERNO. 15: «Bratje Italije», E. Manni in P. Muller.

STANDREZ. 18.45 in 21: «Pri-petito se je v septembru», C. Cotten in J. Fontaine.

Naš tedenski pregled

(Nadaljevanje s 3. strani)

jev govor v mnogočem nejasen — na primer glede Kitajske, kajti jasno je, da načelo neumešavanja in priznanje pravice vsaki državi, da si uredi svoje notranje življenje po svoji volji logično zahteva spremembo stališča do Pekinga in konec pretežiranja reakcionarnega pustolova Campkajša, o katerem je prav te dni dejal burmanski delegat o OZN, da je blaznost misliti, da je mogoče z nekaj tisoč vojaiki spremeniti položaj na Kitajskem. Toda te blaznosti se Campkajšek kar pridno opriema...

Da Eisenhower v svojem govoru ni omenil Kitajske, so opazili in poudarili tudi v Moskvi — in gotovo ne brez prikritega zadovoljstva, Sovjetski vpliv na Kitajsko se namreč, kot vse kaže, zelo krha. Na drugi strani pa je spet res, da je položaj med ameriškim javnim mnenjem — ki ga v veliki meri ustvarja reakcionarno Hearstovo in McCormickovo časopisje — tak, da je vsaka sprememba ameriške politike, tudi če bi obstajala volja za to, zelo težavna stvar.

Sicer pa so moskovske reakcije na Eisenhowerjev govor vsaj toliko zanimive, da je sovjetski tisk objavil izveščke iz govora še takoj drugi dan, kar je v precejšnjem nasprotju z običajno prakso, po kateri razni propagandni organi podobne stvari tudi po nekaj dni prežekujejo, preden jih servirajo sovjetskemu državljnanom in preden si jih upajo komentirati. Prvi moskovski komentariji ne poudarjajo mnogo, opazili pa so, da so precej zmerni — in hitri.

Kakšen bo kremenjski odgovor na Eisenhowerjev poziv, je težko uganiti. Pričakujemo pa lahko, da bo Moskva poskušala vsaj pridobiti iniciativo v psihološki vojni, ki ji jo je predsednik ZDA iztrgal. V položaju, ki nastaja v svetu, pa bo to težko brez konkretnih dokazov dejanske spravljenosti in miroljubnosti.

Stalinovi nasledniki, ki so obenem z nezmotljivimi pokopali tudi njegovo politiko, ki je zašla v nerešljivo zapeto s svojimi stalnim balansiranjem na ostrini noža med vojno in mirom, jo bodo morali nadomestiti z nečim novim. Če bo to novo samo v taktiki, je težko pričakovati kaj pomembnejšega. Toda v tem primeru bodo morali v Kremlju najbrž kmalu spoznati, da sprememba taktike še ne pomeni spremembe politike in da jim ne more prineesti tega, kar so upali, ko so tudi na zunaj posredno priznali poraz Stalina-ve politike. Priznati je treba, da so ZDA dokaj spretno izkoristile to dilemo in postavile stvari v zelo jasen okvir, v katerem mora tudi Moskva začeti jasneje govoriti in delovati, če niso pripraviti možnosti, ki se ji trenutno nudijo.

F. C.

Šahovski turnir v Kopru

KOPER 18. — Danes opoldne se je začel v hotelu Triglav v Kopru II. šahovski turnir za prvenstvo Istrskega okrožja. Turnirja, ki je pod pokroviteljstvom komandanta Vojne uprave JLA polk. Miloša Stamatovića in predsednika SZDL Julija Beltrama, se udeležuje 14 najboljših šahistov iz Kopra, Pirana, Portoroža in Buj.

KROJAČNICA ZA ŽENSKÉ IN MOŠKE

JOSIP KRAVOS

TRST, Ul. Brandesia 53, Sv. Ivan

ki zadovolji in se trudi,

da ugodí vsakemu okusu

Nov svetovni rekord

v plavanju na 4 krat 100 m

STOCKHOLM, 18. — Svetovni rekord v plavanju na 4 krat 100 m, ki ga je postavila šteteta pariškega Racinga letos 1. aprila s časom 4'31"7, je včeraj zvečer porušila švedska šteteta, ki so sestavljali plavalci Helsing, Brock, Larsson in Oestrand. Na plavalni prireditvi v Lundu so omenjeni dosegli čas 4'30"8.

V Parizu Steenberg

v Maroku Deryck

PARIZ, 18. — Na kolesarskem kriteriju «Daumesnil» so tekmovalci prispeli na cilj v tem vrstnem redu: 1. Van Steenberg, ki je prevozil 100 km v 2 urah 20'39"3; 2. Piazza (za četrtino prvega kolesa); 3. Plattner (Svica); 4. Teruzzi (It.); 5. Darrigade (Franc.); 6. Dupont (Franc.); 7. Še vbiher, Koblet, Schulte, Pobiet, Robic, De Feyter, Senftleben, Coste, Bellenger, Verdeun, Goussot, Michel, Dolhai, Rouer, Queugnet, Cavanna; nato ostali.

Mizarji

podjetniki

kmetovalci!

Deske smre-

kove, mace-

smove in trdih

lesov in tr-

me, nudi najugodnejše

GALEA

TRST

viale Sonnino 24

Tel. 90441

JUGOSLOVANSKE CASOPISE IN REVJE LAHO naročite na UPRAVI «PRIMORSKEGA DNEVNIKA», Ul. sv. Franiška št. 20/III - Tel. 73-38.

Stanko Zidarič

ŠEMPOLAJ ŠT. 4 (Nabrežina)

CENE ZMERNE

OLAJŠAVE PRI PLAČILU

KUPUJTE PREDUSEM pri TRGOVCIH, ki oglašajo u našem listu!

GALEA

TRST

viale Sonnino 24

Tel. 90441

«UNION»

Svetovno znana zavarovalnica od leta 1828 je v TRSTU, UL. VALDIRIVO 14 tel. 27512 - 5839. Prokurator RAVNIK

Sprejema od 9. do 13. ure in od 15. do 20. ure.

TRST - Ul. Torrebianca št. 43 (vogal Ul. Carducci) - Tel. 71-18

ANTOPODJETJE

STAR

Tovorni prevozi Tel. št. 5608 Osebnih avtobusni prevozi

AVTOGARAŽA Z MEHANIČNO DELAVNICO

TRST - Ulica Moreri 7 - ROJAN

MOTOM 48 CCM

Cudoviti motorček, ki vas pelje povsod. Prodaja na obroke do 18 mesecev. Prikljone in nadomestni deli za vse motorje, hitra popravila

Zastopstvo «Glera»

MOSCHION & FRISORI

TRST, Ul. Valdirivo 36 tel. 23-475

Prvovrstne likerije, žganje in sirupe dobite pri stari TVRDKI

POSEBNOST: krema marsala, slivovka, tropinovec, jajčni brandy

JAKOB PERHAUC

TRST, Ul. Xydias 6 - Tel. 96332

Obutev, ki Vas očara!

Prispela je nova pošiljka pomladanskih elegantnih čevljev za ženske in moške

TRGOVINA GEC

TRST - ROJAN, Trg tra i Rivi 2

STARA IN ZNANA TVRDKA

SIMCA

TULIAK RODOLFO

ki se je preselila v

Ul. della Guardia 15

tel. 95089

z zadovoljstvom obvešča svoje odjemalce, da ima na razpolago novo vrsto šivalnih strojev svetovne znanosti

SIMCA HAYSER

s križnim šivom za gumbnice, pritrdjevanje gumbov in čipke ter vezanje brez okvira.

25-letno jamstvo. Naprodaj rabljeni poglboviji stroji in v omarih. Vzamemo v račun in dobro plačamo rabljene stroje. Popravila z jamstvom. Obročno odplačevanje po 50 lir dnevno brez predplačila. Brezplačen pouk v vezenju.

UVOZ

IVAN RIBARIČ

ZALOGA TRDEGA LESA IN GORIVA

URADI: UL. CRISPI TEL. 93-502

Skladišče: Ul. dede Milizie št. 17-18 - Tel. 96-510

IZVOZ

TRST

viale Sonnino 24

Tel. 90441

GALEA

TRST

viale Sonnino 24

Tel. 90441

GALEA

TRST

viale Sonnino 24

Tel. 90441

Dr. N. GIGLIA

ZDRAVNIK KIRURG ZOBOZDRAVNIK

Izdeluje proteze v jeklu, zlatu, kavčuku in plastiki. — Zdravi z najmodernejšimi sistemi.

Sprejema od 9. do 13. ure in od 15. do 20. ure.

TRST - Ul. Torrebianca št. 43 (vogal Ul. Carducci) - Tel. 71-18

ANTOPODJETJE

STAR

Tovorni prevozi Tel. št. 5608 Osebnih avtobusni prevozi

AVTOGARAŽA Z MEHANIČNO DELAVNICO

TRST - Ulica Moreri 7 - ROJAN

MOTOM 48 CCM

Cudoviti motorček, ki vas pelje povsod. Prodaja na obroke do 18 mesecev. Prikljone in nadomestni deli za vse motorje, hitra popravila

Zastopstvo «Glera»

MOSCHION & FRISORI

TRST, Ul. Valdirivo 36 tel. 23-475

Prvovrstne likerije, žganje in sirupe dobite pri stari TVRDKI

POSEBNOST: krema marsala, slivovka, tropinovec, jajčni brandy

JAKOB PERHAUC

TRST, Ul. Xydias 6 - Tel. 96332

Obutev, ki Vas očara!

Prispela je nova pošiljka pomladanskih elegantnih čevljev za ženske in moške

TRGOVINA GEC

TRST - ROJAN, Trg tra i Rivi 2

STARA IN ZNANA TVRDKA

SIMCA

TULIAK RODOLFO

ki se je preselila v

Ul. della Guardia 15

tel. 95089

z zadovoljstvom obvešča svoje odjemalce, da ima na razpolago novo vrsto šivalnih strojev svetovne znanosti

SIMCA HAYSER

s križnim šivom za gumbnice, pritrdjevanje gumbov in čipke ter vezanje brez okvira.

25-letno jamstvo. Naprodaj rabljeni poglboviji stroji in v omarih. Vzamemo v račun in dobro plačamo rabljene stroje. Popravila z jamstvom. Obročno odplačevanje po 50 lir dnevno brez predplačila. Brezplačen pouk v vezenju.

UVOZ

IVAN RIBARIČ

ZALOGA TRDEGA LESA IN GORIVA

URADI: UL. CRISPI TEL. 93-502